

Radikal

Taksim neden Türk Baharı değildi

MURAT YETKİN

Politika / 03/06/2013

Başbakan'ın Taksim'e AVM' fikrinde ısrardan vazgeçip cami fikrini canlandırması, kendi kitlesi bakımından önemli bir manevra sayılmalı.

Taksim'deki Gezi Parkı dönüşümü için geçen hafta üç gün boyunca polisin orantısız güç (ve gaz) kullanımıyla dozu artan çekişme, dördüncü gün, 31 Mayıs Cuma akşamı şirazeden çıkınca, bazı batılı haberciler 'Türk Baharı' ismini takma kolaycılığına düştü.

Taksim protestolarının Başbakan Tayyip Erdoğan'ın 11 yıllık AK Parti iktidarında ilk kez şahsen bu kadar üzerinde durduğu bir projede ısrardan –hem de (İçişlerine göre 48 ildeki 93 gösteri sonrasında) vazgeçmesiyle sonuçlandığı, bunun Erdoğan bakımından bir dönüm noktası sayılması gerektiği doğrudur. Ama Taksim'in neden Türk Baharı olamayacağına dair şunlar söylenmeli:

Taksim göstericileri kabaca üç grupta değerlendirilebilir. Büyük çoğunluğu, herhangi bir örgütlenmeye mensup olmadan, bir birikim sonucu modernist ve laik yaşama tarzlarının tehdit altında olduğu algısıyla belki hayatlarında ilk kez sokağa çıkan bir kesimdi. İkinci grubu, sivil toplum diyebileceğimiz sosyal bakımdan örgütlü bir kesim oluşturuyordu; meslek örgütlerinden, spor kulüplerinin taraftar gruplarına dek iç haberleşme sonucu toplanan gruplar böyledir. Bir de sayıca daha az ama siyaseten örgütlü, yasal ya da yasa dışındaki gruplar ve bunların arasında yer arayan (siyasi olan ve olmayan) tahrip odaklı gruplar vardı; Taksim protestolarına hoş bakmayanlara en çok malzemeyi veren de bunlar oldu zaten.

Cumartesi (1 Haziran) günü, özellikle Başbakanın öğle saatlerindeki taviz vermek konuşması ardından artan polis şiddeti ve kitledeki artan öfke, o gece işin tırmanacağı ve kan dökülebileceği endişesine yol açmıştı. Ama özellikle CHP liderinin Kadıköy mitingini iptal edip yandaşlarını Taksim'e desteğe çağırması ardından Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün devreye girmesi, Erdoğan'ı araması, devamında polisin alandan çekilmesi, buna karşılık Kılıçdaroğlu'nun Taksim'e gelmeyecek eylemi sahiplenmeye kalkmaması ile birkaç saat içinde gerilim düşmeye başladı.

Fark temel olarak budur. Taksim örneği, Türkiye'deki demokratik güçlerin hala işlemekte olduğunu, devreye girme olayların yönünü değiştirme kapasitesinde olduğunu gösterdi. Taksim protestolarının başlaması, polis şiddetine karşın geri adım atılmayarak pasif direniş sürdürülmesi, muhalefet partisinin, Barolar Birliği gibi kuruluşların, orada yapılacak bir AVM'ye dükkan vermeyeceğini ilan eden mağaza zincirleri ve nihayet, bir süredir (Anayasa Mahkemesi ile birlikte) 'Tek adam' iktidarı sayılabilecek şekilde dengeleme-denetleme' mekanizmaları zayıflamış güçlü başkanlığa karşı tutum alan Cumhurbaşkanının devreye girmesi kısa sürede olayların akışını değiştirdi.

Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu kaynaklı ve protestocular tarafından benimsenen 'diktatör' suçlamasından ne kadar rahatsız olduğu dün yaptığı 3 konuşmada da buna tepki göstermesiyle anlaşıldı. Taksim'e AVM' fikrinde ısrardan vazgeçip cami fikrini canlandırması, kendi kitlesi bakımından önemli bir manevra sayılmalı.

Bütün bu noktalar, 2014'deki yerel seçimler ve cumhurbaşkanlığı seçimi üzerinde ve muhtemelen 2015 genel seçimleri üzerinde etkili olacaktır.

